

Potilasvakuutuksen ottaminen ulkomailta (EU- ja ETA-maat) käsin tapahtuvaa etätyötä varten
8492/02.08.00.01/2023

Aluehallitus 02.11.2023 § 245

Lisätiedot Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen
ilkka.naukkarinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4503

Päätösehdotus Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus hyväksyy palvelussuhteessa EU- ja ETA-maista käsin etätyönä tekevien enintään 5 henkilön osalta potilasvakuutuksen ottamisen If-vakuutusyhtiöstä alla kuvatuilla kriteereillä vuoden 2024 loppuun saakka, ja valtuuttaa hallintojohtajan sopimaan asiaan liittyvistä käytännön asioista.

Päätös Esittelijä kertoi, että ennen aluehallituksen kokousta vakuutusyhtiöstä oli saatu tieto että ko. vakuutus kattaa myös Efta-maista käsin tehtävän etätyön.

Esittelijä täydensi ehdotustaan siten, että aluehallitus hyväksyy vakuutuksen ottamisen koskien myös Efta-maista käsin tehtävää etätyötä.

Aluehallitus hyväksyi täydennetyn päätösehdotuksen.

Selostus Henkilöstöpula on tällä hetkellä hyvinvointialueiden merkittävin ongelma palvelujen antamisessa eri lakien edellyttämällä tavalla. Henkilöstöpulaa yritetään helpottamaan suorilla ei-tavanomaisilla palvelussuhteilla ja laajasti myös ostopalveluilla. Korona-ajan myötä etätyön asema vahvistui työsuhteen muotona, ja sitä käytetään paljon paikkariippumattomassa työssä, mutta enenevässä määrin myös varsinaisissa sote-palveluissa. Hyvinvointialueelle on tarjolla lääkäreitä, jotka tulisivat palvelussuhteeseen, mutta työskentelisivät ulkomailta.

Terveystieteiden toimijalla on velvollisuus hankkia lakisääteinen potilasvakuutus mahdollisia hoitovirheitä yms. varten, joita potilaille voi hoitojen yhteydessä sattua. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on potilasvakuutus Suomen Keskinäisestä Potilasvakuutusyhtiöstä erva-alueen erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksen osana. Suomalaisessa lainsäädännössä potilasvakuutus on voimassa vain Suomessa annetuille hoidoille, joissa hoito tapahtuu Suomen rajojen sisällä, ellei potilasta ole lähetetty lääketieteellisiin perusteisiin ulkomaille saamaan hoitoa. Ulkomailta käsin tapahtuva th-ammattilaisen työpanos ei kuulu näin lakisääteisen potilasvakuutuksen piiriin, ja potilasvakuutus on hankittava erikseen niitä ammattilaisia varten, jotka työskentelevät etänä ulkomailta käsin.

Etätyön lisääntyminen osana palvelussuhteita on vielä varsin uusi ilmiö, ja asiaan on alettu hyvinvointialueilla kiinnittämään huomiota enenevästi kuluvan syksyn aikana. Potilasvakuutus tuotteena tässä tarkoitetuissa tilanteissa on myös vakuutusyhtiöille varsin uusi asia, eikä siihen ole vielä yleisesti vakiintuneita vakuutus tuotteita. Asia on niin ikään tarkastelun alla myös korvauspäätöksistä päättävässä Potilasvakuutuskeskuksessa, miten etätyönä maan rajojen ulkopuolelta tapahtuva hoitoon osallistuminen tulisi korvauskäytännöissä huomioida.

EU:n keskeisiä periaatteita on työvoiman vapaa liikkuvuus, jota voimassa oleva kansallinen potilasvakuutuslainsäädäntö ei tällä hetkellä huomioi em. periaatteen mukaisesti terveydenhuollon palvelusuhteissa. Hyvinvointialueet ovat panostamassa digitaaliseen toimintaympäristöön, jossa yksi keskeinen toimintatapa on aikaan ja paikkaan sitoutumaton työ. Mm. käsillä olevan digisotekeskuksen kehittämiseen ollaan kiinnittämässä lääkäreitä, jotka työskentelevät Suomen rajojen ulkopuolella EU/ETA-alueella. Etätyön mahdollistamista tukevat toimenpiteet voidaan nähdä myös osana myönteisen työnantajakuvan vahvistamista ja rekrytointivalttina tämän päivän maailmassa.

Vakuutusmeklarin välityksellä hyvinvointialueen vahinkosopimusvakuuttajalta (If) on saatu tarjous vakuutusturvan laajentamisesta em. potilasvakuutuksen osalta, joka koskisi tässä tapauksessa viittä (5) nimettyä ulkomailta käsin toimivaa lääkäriä. Vahinkokohtainen korvauskatto olisi 2 miljoonaa euroa ja vuosimaksu arviolta 2.500 euroa. Vakuutusturvan laajentamisella mahdollistetaan riskin kattaminen hoitovirheestä, joka tapahtuu työntekijän toimesta EU- tai ETA-maassa, ja jolla on oikeudet toimia Suomessa. Korvauskaton yli menevät kustannukset jäävät hyvinvointialueen vastuulle, joskin niiden aiheutuminen ko. palvelussuhteissa tehtävän työn ja tilastotietojen valossa on hyvin epätodennäköistä.

Hyvinvointialueen voimassaolevaan vahinkovakuutukseen hankittaisiin näin lisäpalveluna edellä kuvattu vapaaehtoinen potilasvakuutus niille nimetyille henkilöille, jotka työskentelevät etänä ulkomailta käsin. Kyseessä on hankintalain 136 § sallima vähäinen sopimusmuutos, koska muutoksen tarve johtuu olosuhteista, joita huolellinen hankintayksikkö ei ole voinut ennakoita eikä muutos vaikuta hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen. Vakuutus olisi voimassa toistaiseksi, jolloin sen kokonaisarvo määritellään 4 vuoden mukaan, mikä on noin 10.000 euroa.

Vaikka kyseessä olevan lääkäriyöpanoksen käyttö on hyvinvointialueen tavanomaista toimintaa ja muutoksia vakuutuksiin tehdään tilanteiden muuttuessa, niin tässä erillinen potilasvakuutus ja siihen liittyvä korvauskatto tuovat asiaan harkinnanvaraisuuden, ja siitä päättäminen kuuluu hallintosäännön mukaisesti aluehallituksen ratkaistavaksi.

Erillisen potilasvakuutuksen ottamista esitetään nyt määräaikaisena vuoden 2024 loppuun, jona aikana määritellään tarkemmin etätyön tekemisen kriteerit.